

Di KRÖNIKA SARA ÖHRVALL

Sara Öhrvall är senior rådgivare inom digitalisering, föreläsare och styrelseledamot. Hon har tidigare drivit konsultföretag inom varumärken och innovationer.

E-post: sara@mindmillnetwork.com Telefon: 08-573 650 00

Tekniskt sett välmående

När semestern närmar sig väljer allt fler svenskar att aktivera sig med allt från hiking och mountainbiking till rena träningsläger. Sommarturismen till Alperna blir alltmer populär och under sommaren 2016 räknar Fritidsresor med att antalet resenärer som väljer en aktiv semester ökar med 300 procent.

Inte heller dricker vi lika mycket som förut. Till och med i vinälskande Italien har alkoholkonsumtionen enligt WHO minskat med hela 23 procent på tio år. I Sverige har den sjunkit med ungefär 10 procent under samma tid. Det är framför allt unga som dricker mindre. Det är helt enkelt inne att vara hälso-medveten.

Trots detta är vi på väg mot en tjockchock. WHO larmar om att vi kommer att se en fördubbling av fetma fram till 2030. Mer än var fjärde svensk man och var femte kvinna kommer då att ha en BMI över 30. I USA är det ännu värre. Endast 3 procent av befolkningen har en hälsosam livsstil enligt Mayo Clinic.

För att kvalificeras som hälsosam ska man röra på sig 150 minuter per

vecka, ha sunda kostvanor, ha kroppsfett under 20/30 procent (män/kvinnor) och inte röka. Digitala aktivitetsband, kaloriräknare, smarta vågar och rökcoachappar skulle kunna hjälpa till att motivera, förebygga och hålla koll. Det kan tyckas som banal teknik men internationella studier visar att sannolikheten att följa en viss diet, träningsprogram eller medicinering ökar med upp till 40 procent om vi använder digitala verktyg.

Mobila applikationer blir ett sätt att hålla fokus, få relevanta råd och ständigt mäta den egna kroppens hälsostatus.

Teknik borde därmed kunna överbrygga, men är just nu en avledningarna till att välmäendeklyftan fortsätter att vidgas. Medvetna levnadsvanor såväl som användningen av hälsoappar ökar i betydelse främst hos en exklusiv hälsoöverklass.

De redan välmående använder tekniska verktyg för att må ännu bättre. Den svenska Hjärtrapporten 2013 visar att hjärt-kärlsjukdomar är mer än dubbelt så vanliga och att diabetes är hela tre gånger så vanligt i socioökono-

”Tekniskt välutvecklade städer med hög användning av digitala verktyg blir också de mest hälsosamma.”

miskt svagare områden – och användningen av digitala hälsoapplikationer betydligt mer sällsynt.

När tillgängligheten är hög, mobila appar billiga och en smart mobil något som de flesta har, handlar ojämlikheten om bristande kunskap och engagemang. Vården har inte system för att uppmuntra användningen av digitala verktyg och analysera patienternas egna data och det blir då upp till var och en att ta kontroll över sin egen hälsa. Det finns över 150 000 applikationer tillgängliga för våra smarta mobiler, många av dessa är det möjligt att koppla samman med fysiska mätsensorer, för att bättre hålla koll på vår hälsa. Vi skulle alla tjäna på att fler individer uppmuntras till att dra nytta av dessa.

Om sjukvården ska räcka till alla är det viktigt att skapa motivation för ett mer hälsosamt leverne bland fler än befolkningens trendsättare. Mayo Clinic i USA fann i en stor hälsoundersökning att bara genom att vara aktiv och ha en hälsosam BMI fick man positiva resultat på 9 av 10 biomarkörer. När vården blir allt dyrare för en äldre

befolkning gör sådana hälsotal verklig skillnad.

Att teknik och välmående hänger ihop blir tydligt i den lista över de tio mest framtidssäkrade städerna som företaget Dell nyligen tog fram. Det visade sig då att hela sju av dessa även återfinns på listan över världens tio mest hälsosamma städer. Tekniskt välutvecklade städer med hög användning av digitala verktyg blir också de mest hälsosamma. En digital folkhälso-rörelse som engagerar fler är kanske den bästa framtidssäkringen.

MÅNDAG

PÅR NUDER
SARA ÖHRVALL
JOHAN WIKTORIN

TISDAG

MARIA BORELIUS
BÖRJE EKHM
GUNHILD STORDALEN

TORSDAG

EMMA STENSTRÖM
MICHAEL STORÅKERS
ALEXANDER STUBB

De ger GM ett stort handtag

Robotar i all ära, men i många situationer inom industrin är det fortfarande svårt att ersätta den mänskliga flexibiliteten med automatiserade processer. Samtidigt måste industriföretagen undvika förslitningsskador hos sina anställda.

Nu tar storspelaren General Motors hjälp från Sverige.

General Motors, GM, har tidigare samarbetat med Nasa, och utvecklat en kraftförstärkande handske som kallas Robo-Glove. Nu licensierar GM sin teknik till svenska Bioservo, som ska utveckla nästa generations handske för industribruk.

Bioservo har sedan tidigare egen kraftförstärkande handske som används inom vården. Idén föddes när Hans von Holst, professor i neurokirurgi på Karolinska institutet, och Jan Wikander, professor i mekatronik på Kungliga Tekniska Högskolan, träffades på KTH.

”Jag har arbetat länge inom neurokirurgin. Många patienter fick efter skullskador problem med rörelsefunktionen. De blev då för-

svagade i någon arm eller i något ben”, säger Hans von Holst.

Den praktiska utvecklingen av den första produkten kunde Johan Ingvast, doktor i maskinkonstruktion, hjälpa till med. Bioservos handske har hittills använts som ett hjälpmedel och rehabiliteringsverktyg, både för hjärnskadade och för personer som är försvagade i händerna på grund av sjukdom eller en skada.

Bioservos vd, Thomas Ward, berättar att strategin hela tiden har varit att börja med en produkt för vården.

”I vår utvecklingsplan har vi sedan tänkt gå vidare mot industrin, där man kan använda teknologin i preventivt syfte så att man inte får förslitningsskador”, säger han.

Och det är alltså där man har hamnat nu. GM har beställt och ska testa den nya handsken på ett antal anläggningar. Alla detaljer run orderns storlek eller själva licensieringsavtalet är hemliga. GM har dock 215 000 anställda på sex kontinenter, varav drygt hälften arbetar i företagets fabriker.

GM upptäckte Bioservo när de själva skulle ansöka om

patent och det krockade med det svenska bolagets.

”Nu tar vi delar av deras teknologi som vi tycker är bra och de delar av vår teknologi vi tycker är bra och så tänker vi utveckla en ny kraftförstärkande handske som är anpassad efter vad GM behöver”, säger Thomas Ward.

Nu ökar också chanserna att vända det forskningsinriktade bolaget till vinst.

”Potentialen är jättestor, vi kan ju nu sälja till all industri med repetitiva eller krävande arbetsituationer. Tittar man enbart på bilfabrikanter så har ju till exempel Volkswagen 610 000 anställda”, säger Thomas Ward.

Dessutom är andra typer av industriföretag intresserade. Förhandlingar pågår med en stor flygplanstillverkare.

Bioservo arbetar också på att bredda sitt sortiment.

”Vi håller på med en produkt som hjälper till att lyfta armarna, speciellt om man måste hålla dem ovanför huvudet. Där finns behov både inom vården och inom industrin”, säger Thomas Ward.

CATHRINE HOFBAUER
cathrine.hofbauer@di.se
08-573 650 33

KRAFTFULLT. Grundaren Johan Ingvast och vd:n Tomas Ward visar upp Bioservos magiska handske.

FOTO: JOEY ABRATT

Di Fakta

De tre grundarna är kvar i företaget

■ **Alla tre grundarna** är kvar i företaget, bland annat som delägare. Johan Ingvast arbetar fortfarande operativt i bolaget, medan Hans von Holst sitter i styrelsen. Jan Wikander har en plats

i bolagets Advisory Board. ■ **Största ägare** är Anders Lundmark, tidigare finansdirektör på diagnostikföretaget Phadia som såldes till Thermo Fischer Scientific för 23 miljarder kronor för

några år sedan. Sedan en tid tillbaka har även Phadias tidigare vd Magnus Lundberg kommit in bland ägarna.

■ **Thomas Ward** är bolagets näst största ägare.